

POSTANOWIENIE

Dnia 13 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa A. K.
przeciwko S. K.
o ochronę dóbr osobistych,
na posiedzeniu niejawnym 13 stycznia 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z 26 lipca 2021 r., sygn. akt I ACa 1006/20,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 377 (trzysta siedemdziesiąt siedem) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie

i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 26 lipca 2021 r. (sygn. akt I ACa 1006/20) pozwany S. K. oparł wnioski o jej przyjęcie do rozpoznania na przesłankach określonych przez art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Wyróżnione w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wykazują merytoryczną odrębność. Przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Natomiast przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy.

W skardze kasacyjnej skarżący, nie dostrzegając merytorycznej odmienności pomiędzy przesłankami ujętymi w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., łącznie w odniesieniu do tych przesłanek ujmuje uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, co godzi we właściwe ujęcie wymogów konstrukcyjnych wniosku, o którym mowa w art. 398⁴ § 2 k.p.c.

O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przemawiają także przywołane przez skarżącego cztery zagadnienia problemowe formułowane na tle wykładni art. 24 k.c. Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Z tej przyczyny przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Tych wymogów nie spełnił skarżący. Wyróżnione przez niego zagadnienia problemowe oraz ich uzasadnienie zawarte we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje, że nie zmierzają one do wyróżnienia abstrakcyjnych problemów prawnych aktualizujących się w stanie faktycznym i prawnym rozpoznanej sprawy, lecz sprowadzają się do polemiki z oceną prawną Sądu Apelacyjnego, który przyjął, iż wypowiedź pozwanego w sposób bezprawny naruszała dobra osobiste powoda. Zajęte przez Sąd Apelacyjny stanowisko w tym zakresie nie wyłącza możliwości wyrażania – także przez pozwanego jako osobę pełniącą funkcję publiczną – ocen krytycznych w stosunku do podmiotów, które łączą z Gminą, którą kierował pozwany, węzły obligacyjne. Przyjął jednak, że wyrażona przez pozwanego opinia - przypisująca powodowi lenistwo, chciwość i dopuszczenie się celowych zaniedbań w realizacji inwestycji - nie miała nie tylko wystarczającej podstawy faktycznej, ale również ze względu na użyte w niej sformułowania poniżała powoda, narażając go na utatę zaufania przez co przekroczone zostały dopuszczalne granice krytyki. Dostrzec przy tym należy, że każde z zagadnień prawnych kreowanych przez skarżącego

inkorporuje w sobie ściśle odwołania do faktycznej sprawy, co sprawia, że pozbawione są one kryterium abstrakcyjności wymaganego dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Skarżący nie wykazał również, aby w sprawie zachodziła przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określona przez art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa wymaga od skarżącego określenia, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecnictwie sądów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN, 2002, nr 7, s. 10). Ponadto konieczne jest opisanie tych wątpliwości lub rozbieżności, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 3 listopada 2003 r., II UK 184/03, nie publ., z 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, nie publ. i z 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07, nie publ.). Tymczasem skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przywołał orzecnictwa Sądu Najwyższego i sądów powszechnych, z których wynikałoby zróżnicowane podejście do oceny kryterium bezprawności na tle art. 24 k.c. Tym samym brak jest podstaw do przyjęcia skargi do rozpoznania w oparciu o art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Wskazać należy, że nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). W przedmiocie kosztów postępowania kasacyjnego pomiędzy stronami orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 3 i 4 k.p.c. w zw. z art. 99, 391 § 1 i 398²¹ k.p.c. oraz przepisów § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

